

Proces formalizacji odpowiedzialności kierownictwa za rachunkowość podmiotu gospodarczego w rosyjskim prawie bilansowym

Joanna Koczar*

Streszczenie: *Cel* – celem artykułu jest analiza procesu normowania odpowiedzialności za rachunkowość zarządzających podmiotami gospodarczymi w Rosji. *Metodologia badania* – przedmiotem badań była rosyjskojęzyczna literatura oraz regulacje prawne. Jako metody badawcze zostały zastosowane wnioskowanie przez analogię oraz analiza porównawcza. *Wynik* – w zakresie odpowiedzialności ponoszonej przez kierownictwo podmiotu gospodarczego zaszły znaczące zmiany. Jednak analiza odpowiedzialności za rachunkowość pozwala stwierdzić, że narzucone prawem bilansowym normy są nadal niejasne. Niejasne są również, określone prawem bilansowym, relacje między kierownikiem podmiotu a księgowymi. *Oryginalność/Wartość* – przeprowadzenie krytycznej analizy zmian rosyjskiego ustawodawstwa i identyfikacja aktualnego zakresu odpowiedzialności zarządzających podmiotami gospodarczymi za rachunkowość.

Słowa kluczowe: odpowiedzialność, kierownik podmiotu gospodarczego, zarządzanie, rachunkowość, prawo bilansowe

Wprowadzenie

Lata 90. XX w. przyniosły w Rosji głębokie zmiany polityczne, społeczne i gospodarcze. Wprowadzenie gospodarki rynkowej umożliwiło powstawanie podmiotów gospodarczych działających z zaangażowaniem prywatnego kapitału. Oznaczało to konieczność ponownego zdefiniowania wielu pojęć związanych z prowadzeniem działalności gospodarczej, w tym również odpowiedzialności głównych uczestników procesu gospodarczego, w tym: właścicieli, zarządzających podmiotami gospodarczymi i księgowych.

Proces redefiniowania tych pojęć, w tym szeroko pojętej odpowiedzialności, znalazł odzwierciedlenie zarówno w budowanym od podstaw ustawodawstwie, jak i w aktach prawnych, które poddane zostały procesowi reformowania. Szczęólnego znaczenia, ze względu na obowiązujące w centralnie planowanej gospodarce rozwiązania, nabrało określenie i podział odpowiedzialności za rachunkowość.

Celem artykułu jest analiza procesu normowania odpowiedzialności za rachunkowość zarządzających podmiotami gospodarczymi w Rosji. Przedmiotem badań była rosyjskojęzyczna literatura oraz szereg regulacji prawnych. Jako metody badawcze zostały zastosowane wnioskowanie przez analogię oraz analiza porównawcza.

* dr Joanna Koczar, Uniwersytet Ekonomiczny we Wrocławiu, e-mail: joanna.koczar@wp.pl.

1. Pojęcie odpowiedzialności

W ujęciu semantycznym pojęcie odpowiedzialności oznacza „obowiązek moralny lub prawny odpowiadania za swoje lub czyjeś czyny, lub przyjęcie na siebie obowiązku zadbania o kogoś lub o coś” (*Słownik...*, www.sjp.pwn.pl). Można zatem mówić, na przykład, o odpowiedzialności służbowej rozumianej jako konieczność odpowiadania przez pracownika przed przełożonym za naruszenie obowiązków służbowych, odpowiedzialności dyscyplinarnej, czyli konieczności odpowiadania przez pracownika przed organem dyscyplinarnym w razie poważnego naruszenia obowiązków, odpowiedzialności cywilnej jako konieczności wynagrodzenia wyrządzonej komuś szkody lub straty, czy odpowiedzialności karnej, a więc obowiązku odpowiadania przed sądem (*Słownik...*, www.sjp.pwn.pl).

Określenie „odpowiedzialny” jest definiowane jako: mający poczucie obowiązku, gotowy do ponoszenia konsekwencji za swoje działanie, postępowanie; mający obowiązek pilnowania czegoś, odpowiadający za wykonanie czegoś (*Słownik...* 1995: 443).

Przy każdej próbie określenia odpowiedzialności musi być wskazany zarówno jej przedmiot (za co ponoszona jest odpowiedzialność?), jak i podmiot (kto ponosi odpowiedzialność?). W przypadku prowadzenia działalności gospodarczej w warunkach, w których brak jest dobrych wzorców pamięciowych dotyczących odpowiedzialności lub istnieje niewystarczająca ich ilość, powstaje konieczność stworzenia wzorców zarejestrowanych poza ludzką pamięcią, a zatem wpisanych w system prawny, dzięki czemu możliwe będzie określenie zarówno podmiotu odpowiedzialnego za poszczególne czynności czy zasoby, jak i sprecyzowanie przedmiotu tej odpowiedzialności. W wielu dziedzinach ludzkiej działalności, w tym również w działalności gospodarczej, trudno jest bowiem przyjąć założenie, że podejmowane w sposób dobrowolny i świadomy działania będą mogły być uznane za moralnie odpowiedzialne. Proces instytucjonalizacji odpowiedzialności (niezamierzony, a nawet spontaniczny) może być zbyt długotrwały.

Formalizacja pojęcia odpowiedzialności pozwala na wskazanie nie tylko podmiotu i przedmiotu tej odpowiedzialności, ale również sankcji za działania wbrew ustalonym regułom.

2. Odpowiedzialność kierownictwa przedsiębiorstwa w czasach ZSRR

Wśród wielu aspektów prowadzenia działalności przez socjalistyczne przedsiębiorstwa w czasach ZSRR zwraca przede wszystkim uwagę nie regulacja dotycząca materialnej odpowiedzialności pracowników za wyrządzone szkody w majątku państwa, czy też odpowiedzialność przedsiębiorstwa za celowe wykorzystanie zaciąganych kredytów i ich zwrot, ale przede wszystkim zapis mówiący o tym, że niewypełnienie przez przedsiębiorstwo planów i zadań związanych z dostawą wyprodukowanych wyrobów stanowi znaczące naruszenie dyscypliny państwowej i powoduje pociągnięcie do odpowiedzialności winnych temu osób.

Pierwszoplanową postacią stawał się tym samym dyrektor przedsiębiorstwa, który zgodnie z analizowanym dokumentem był wyznaczany i odwoływany ze stanowiska przez nadrzędny organ, miał za zadanie organizować pracę przedsiębiorstwa oraz ponosił pełną odpowiedzialność za jego kondycję i działalność (*Положение от 4.10.65 № 73*), a więc przede wszystkim – za wykonanie narzuconych planów.

Czy w analizowanym okresie dyrektor, a zatem zarządzający podmiotem ponosił odpowiedzialność za rachunkowość podmiotu? A jeśli tak, to za co konkretnie i w jakim zakre-

sie? Aktem prawnym pochodzącym z 1965 r. „O sprawozdaniach księgowych i bilansach” kierownik podmiotu został obarczony odpowiedzialnością za umyślne przedstawienie błędnych danych i fałszowanie wyceny pozycji bilansowych, co było zagrożone karą zgodną z obowiązującym prawem. Należy podkreślić, że dzielił odpowiedzialność zarówno z głównym księgowym, jak i innymi osobami, których podpisy widniały pod odpowiednimi formularzami. Odpowiedzialność kierownika podmiotu, jak również głównego księgowego, dotyczyła również naruszenia terminów przedstawiania kwartalnych i rocznych sprawozdań i bilansów (*Положение* от 29.06.79 № 633).

W roku 1980 pojawił się dokument (postanowienie) stanowiący, między innymi, dowód na to, że przedstawiony zakres odpowiedzialności kierownictwa podmiotu gospodarczego okazał się niewystarczający. Co do zasady dokument miał na celu poprawę organizacji rachunkowości (jej udoskonalenie), co miało prowadzić do zwiększenia jej roli w racjonalnym i gospodarnym wykorzystywaniu materialnych, ludzkich i finansowych zasobów. Wskazano w nim, że w wielu przedsiębiorstwach, organizacjach i instytucjach zmniejszyło się poczucie odpowiedzialności pracowników za prawidłowe i terminowe sporządzanie dokumentacji księgowej dotyczącej różnych operacji gospodarczych. W związku z tym, między innymi, wyznaczono nadrzędnym w stosunku do przedsiębiorstw organom sześciomiesięczny okres na określenie osób odpowiedzialnych w przedsiębiorstwach za organizację poszczególnych ewidencji (*Постановление* от 24.01.80 № 59).

W dokumencie stanowiącym załącznik do omawianego postanowienia, dotyczącym w zasadzie głównych księgowych, przypisano zarządzającym podmiotem gospodarczym pełną odpowiedzialność za operacje gospodarcze, których przebieg był niezgodny z obowiązującym prawem (*Положение о главных...*).

Należy podkreślić, że w tym samym punkcie wspomnianego dokumentu znalazła się dyspozycja dotycząca głównych księgowych, zgodnie z którą zabroniono im przyjmować dokumenty niezgodne z prawem bądź świadczące o niezgodności z prawem danej transakcji. Jednocześnie narzucono głównym księgowym obowiązek informowania kierownictwa podmiotu na piśmie o niezgodności dokumentu z prawem i przyjmowania go dopiero po powtórnym pisemnym poleceniu od kierownika podmiotu.

Przypisana księgowemu rola przypomina bardziej funkcję zewnętrznego kontrolera niż rolę zaufanego pracownika. Ponadto na mocy analizowanego dokumentu nałożono na zarządzającego podmiotem gospodarczym odpowiedzialność za:

- naruszenia zasad i rozporządzeń regulujących działalność finansową i gospodarczą,
- nieterminowe odzyskiwanie zobowiązań naliczonych na podstawie postanowień komitetów kontroli państwowej,
- naruszenie terminów przedstawiania kwartalnych i rocznych sprawozdań księgowych i bilansów odpowiednim instytucjom.

Podsumowując dotychczasowe rozważania, należy podkreślić, że kierownik (zarządzający) podmiotem gospodarczym w minionej epoce był odpowiedzialny głównie za realizację ogólnie narzuconych planów produkcyjnych, ponosił w pewnym stopniu, można powiedzieć, formalnym, odpowiedzialność za rachunkowość podmiotu, a jednocześnie podejmowane przez niego działania były kontrolowane pod względem zgodności z prawem przez głównego księgowego lub księgowego, jeżeli w danym podmiocie nie przewidziano pierwszego z wymienionych stanowisk.

3. Odpowiedzialność kierownictwa podmiotu gospodarczego od lat 90. XX wieku

Prawo o przedsiębiorstwach i działalności gospodarczej, wydane ze względu na zmiany zachodzące w rosyjskiej gospodarce, na nowo uregulowało prawa i obowiązki, w tym odpowiedzialność podmiotów gospodarczych (*Закон от 25.12.90 № 445-I*). Wprowadziło ono zasadę prowadzenia działalności gospodarczej przez obywateli na własne ryzyko i pod warunkiem ponoszenia przez nich materialnej odpowiedzialności w granicach określonych organizacyjno-prawną formą podmiotu gospodarczego. Wprowadziło również zasadę regulowania wzajemnych stosunków między zarządzającym podmiotem gospodarczym (kierownikiem) a właścicielem majątku za pomocą kontraktu (umowy) określającego, między innymi, obowiązki stron oraz ich materialną odpowiedzialność.

Należy również podkreślić, że w miejsce pojęcia „dyrektora”, jako osoby wyznaczonej przez nadrzędny organ, wprowadziło pojęcie zarządzającego (kierownika), zatrudnionego przez podmiot gospodarczy, wyznaczonego bądź też wybranego na to stanowisko i ponoszącego tym samym odpowiedzialność zarówno wobec właściciela majątku, jak i pracowników (*Закон от 25.12.90 № 445-I*).

Ponieważ rachunkowość od zawsze rozwijała się w reakcji na zmiany w jej otoczeniu społeczno-kulturowym (Hendriksen, van Breda 2002: 51–52), również i w nowych dla Rosji warunkach gospodarczych pojawiła się konieczność ukształtowania na nowo prawa bilansowego. We wprowadzanych kolejno aktach prawnych podjęto próbę sformalizowania odpowiedzialności kierownictwa podmiotu za rachunkowość w sposób dopasowany do nowych warunków.

Jako pierwszy, normujący na nowo prawo bilansowe, pojawił się w 1992 r. standard o rachunkowości i sprawozdawczości (*Положение от 20.03.92, № 10*), który zastąpił inne akty prawne, dotyczące tej dziedziny w końcowym okresie istnienia ZSRR. Zostały do niego włączone, jak stwierdzono w wydanym wówczas komentarzu Ministerstwa Finansów, wszystkie istotne kwestie związane z prowadzeniem ksiąg rachunkowych i sporządzaniem sprawozdań finansowych. Utracił tym samym ważność wspomniany już akt o sprawozdawczości księgowej i bilansach (*Положение от 29.06.79 № 633*) oraz dokument o działaniach mających na celu doskonalenie organizacji rachunkowości (*Постановление от 24.01.80 № 59*).

Zgodnie z nowym aktem prawnym kierownictwo podmiotu gospodarczego zostało obarczone odpowiedzialnością za organizację rachunkowości podmiotu oraz obowiązkiem stworzenia warunków niezbędnych do prawidłowego prowadzenia ksiąg rachunkowych, w tym spełniania przez wszystkie związane z rachunkowością osoby wymagań stawianych przez głównego księgowego. Kierownik podmiotu ponosi również pełną odpowiedzialność za niezgodność z prawem operacji gospodarczych związanych z funkcjonowaniem danego podmiotu.

Widać wyraźnie, że odpowiedzialność kierownictwa w zakresie rachunkowości została określona bardzo ogólnie. Ponadto we wspomnianym już komentarzu Ministerstwo podkreśliło, że ze względu na to, iż kierownik podmiotu zatrudnia, a zatem wybiera, głównego księgowego oraz ze względu na przyjęte na świecie rozwiązania, za stan rachunkowości podmiotu odpowiada jego kierownik.

Dwa lata później w 1994 r. opublikowano standard „Polityka rachunkowości przedsiębiorstwa” (*ПБУ 1/1994*), w którym sformalizowano zakres, zasady sporządzania i ujawniania polityki rachunkowości. W standardzie tym nie pojawia się pojęcie odpowiedzialności,

a zawiera on jedynie zapis, zgodnie z którym polityka rachunkowości podmiotu jest formułowana przez jego kierownika.

Standard z 1994 r. został zastąpiony przez wydany w 1998 r. standard „Polityka rachunkowości organizacji” (ПБУ 1/98), a jeszcze później przez obowiązujący do dziś standard z 2008 r. (ПБУ 1/2008). Jednak wciąż kwestia odpowiedzialności nie została rozwiązana, przy czym w 2008 r. kierownik podmiotu został zwolniony z obowiązku formułowania polityki rachunkowości. Obowiązek ten przeszedł na głównego księgowego, a w gestii kierownika znalazło się jedynie zatwierdzenie polityki rachunkowości (ПБУ 1/2008).

W 1996 r. opublikowano nadrzędny akt prawny w dziedzinie prawa bilansowego, którym jest prawo o rachunkowości (*Федеральный закон* от 21 ноября 1996 № 129-ФЗ), które obowiązywało do wejścia w życie od 1.01.2013 r., uchwalonego w 2011 r. nowego prawa (*Федеральный закон* от 06.12.2011 № 402-ФЗ). W pierwszym z wymienionych aktów, pochodzącym z 1996 r., zdefiniowano pojęcie kierownika organizacji, jako kierownika organu wykonawczego organizacji lub osobę odpowiedzialną za prowadzenie spraw organizacji. Tak zdefiniowany kierownik miał od tej pory odpowiadać za organizację rachunkowości organizacji oraz przestrzeganie prawa podczas realizacji operacji gospodarczych. Decyzji kierownika podmiotu pozostawiono również, w zależności od rozmiarów prac w zakresie rachunkowości, czy:

- zorganizuje on dział rachunkowości, jako wydzielony element struktury organizacyjnej podmiotu podlegający głównemu księgowemu,
- utworzy stanowisko księgowego,
- przekaze prowadzenie ksiąg rachunkowych tzw. scentralizowanej księgowości, funkcjonującej w ramach danej grupy podmiotów,
- przekaze prowadzenie ksiąg rachunkowych, na zasadach umowy outsourcingu, zewnętrznemu podmiotowi świadczącemu tego typu usługi lub zleci ich prowadzenie na zewnątrz księgowemu – specjalście,
- osobiście będzie prowadził księgi rachunkowe.

Określono również, że główny księgowy, jak też księgowy w podmiotach, w których nie ma stanowiska głównego księgowego, podlega kierownikowi jednostki, jest przez niego przyjmowany i zwalniany ze stanowiska.

Jak już podkreślono, kierownik podmiotu nie odpowiada za sformułowanie polityki rachunkowości. Jedynie ją zatwierdza, jako osoba odpowiedzialna za organizację i stan rachunkowości podmiotu. Kierownik nie odpowiada też za prowadzenie ksiąg rachunkowych oraz terminowe przedstawienie pełnej i rzetelnej sprawozdawczości finansowej.

Jednocześnie przewidziano sytuacje, kiedy pomiędzy kierownikiem podmiotu a księgowym może pojawić się różnica zdań co do realizacji i dokumentowania poszczególnych operacji gospodarczych. W takich przypadkach księgowy może określić dokumenty przyjąć jedynie pod warunkiem pisemnego polecenia kierownika, który ponosi pełną odpowiedzialność za ujęte na ich podstawie operacje.

Do obowiązków kierownika podmiotu należy również podpisywanie dokumentów zlecających realizację operacji finansowych lub też wyznaczenie osób odpowiedzialnych za ich podpisanie, podobnie jak sporządzenie listy osób upoważnionych do podpisywania innych dokumentów.

Jako osoba posiadająca dostęp do danych i informacji znajdujących się w systemie rachunkowości, kierownik podmiotu, zgodnie z obowiązującym w Rosji prawem, ponosi również odpowiedzialność za ochronę tajemnicy handlowej.

Do obowiązków kierownika podmiotu należy także określenie zasad i terminów przeprowadzania inwentaryzacji, za wyjątkiem tych terminów, w których jej przeprowadzenie jest obowiązkowe,

W zakresie sprawozdawczości finansowej kierownik podmiotu jest zobowiązany do jej podpisania wraz z głównym księgowym lub inną osobą prowadzącą księgi rachunkowe. Odpowiedzialność kierownika podmiotu została w tym zakresie określona wprost jedynie w wypadku organizacji przechowywania sprawozdań finansowych. Na podobnych zasadach odpowiada on za zorganizowanie przechowywania rejestrów i dowodów księgowych.

W analizowanym akcie znalazł się również rozdział poświęcony naruszeniu prawa bilansowego, w którym sprecyzowano odpowiedzialność kierownika podmiotu w takim przypadku. Kierownik podmiotu, wraz z innymi osobami odpowiedzialnymi za organizację rachunkowości i prowadzenie ksiąg rachunkowych podlega, zgodnie z obowiązującym prawem, odpowiedzialności administracyjnej i/lub karnej w przypadku:

- uchylania się od prowadzenia ksiąg rachunkowych w sposób zgodny z prawem,
- fałszowania sprawozdawczości finansowej,
- nieprzestrzegania terminów prezentowania i publikowania sprawozdań finansowych.

W kwestii doprecyzowania odpowiedzialności kierownika podmiotu gospodarczego niczego nowego nie wniósł również standard z 1998 r., dotyczący prowadzenia rachunkowości i sprawozdawczości finansowej (*Положение* от 29.07.1998, № 34н).

Od 1.01.2013 r. w Federacji Rosyjskiej obowiązuje nowe prawo o rachunkowości (*Федеральный закон* от 06.12.2011 № 402–ФЗ). Zgodnie z nim kierownik podmiotu ponosi wyłączną odpowiedzialność za informacje sporządzone na podstawie rejestrów księgowych, do których wprowadzane są dokumenty po ich pisemnym zatwierdzeniu przez kierownika. Również kierownik jest wyłącznie odpowiedzialny za wiarygodne przedstawienie sytuacji finansowej podmiotu, wyniku finansowego oraz przepływów pieniężnych za dany okres sprawozdawczy. Kierownik podmiotu ma też obowiązek zorganizowania kontroli wewnętrznej w zakresie prowadzenia ksiąg rachunkowych i sporządzania sprawozdań finansowych, jeśli sprawozdanie podlega obowiązkowemu audytowi, a kierownik nie prowadzi ksiąg osobiście. Jednak już nie kierownik, ale podmiot gospodarczy określa zasady, terminy i sytuacje, w których przeprowadzana jest inwentaryzacja, z wyłączeniem sytuacji, które są wskazane w prawie. Podmiot gospodarczy ma również zapewnić bezpieczne warunki przechowywania dokumentów księgowych i ich ochronę przed wprowadzaniem nieuprawnionych zmian.

Na dzień dzisiejszy nie można stwierdzić, na ile uogólnione zapisy prawa o rachunkowości zostaną doprecyzowane w nowych federalnych standardach rachunkowości, których wejście w życie się opóźnia. Obecnie obowiązujące stare standardy i nowe prawo powodują, że zapisy dotyczące odpowiedzialności kierownictwa podmiotu w zakresie rachunkowości są nieprecyzyjne, a sama odpowiedzialność „rozmyta”. Przepisy obowiązującego obecnie prawa bilansowego nie zawierają również sankcji za naruszenie odpowiedzialności, a jedynie odwołują się do innych obowiązujących przepisów.

Uwagi końcowe

Przegląd aktów prawnych obowiązujących w Rosji w różnych okresach pozwala stwierdzić, że w zakresie odpowiedzialności ponoszonej przez kierownictwo podmiotu gospodar-

czego zaszły znaczące zmiany. Odpowiedzialność, ponoszona w czasach ZSRR przez kierownika podmiotu gospodarczego za wykonanie z góry narzuconego planu, przekształciła się w odpowiedzialność materialną przed właścicielami i pracownikami za podejmowane przez zarządzających podmiotem decyzje gospodarcze. Jednak analiza odpowiedzialności za rachunkowość pozwala stwierdzić, że narzucone prawem bilansowym normy są wciąż niejasne. Niedopowiedzenia w tym zakresie powodują, że menadżerowie podejmujący się kierowania podmiotami gospodarczymi prowadzącymi działalność w Rosji muszą liczyć się ze zwiększonym ryzykiem związanym z zarządzaniem tymi podmiotami.

Warto też zauważyć, że nie do końca jasne są relacje między kierownikiem podmiotu, jako zatrudniającym księgowych, a księgowymi będącymi z jednej strony podwładnymi, a z drugiej strony – upoważnionymi z mocy prawa do podważania decyzji kierownictwa podmiotu, na przykład w zakresie realizacji i dokumentowania operacji gospodarczych.

Literatura

- Федеральный закон „О бухгалтерском учете” от 21 ноября 1996 № 129–ФЗ.
Федеральный закон от 06.12.2011 № 402-ФЗ „О бухгалтерском учете”.
Hendriksen E.A., van Breda M.F. (2002), *Teoria rachunkowości*, Wydawnictwo Naukowe PWN, Warszawa.
Положение о социалистическом государственном производственном предприятии от 4.10.65 № 731, с изменениями от 11.04.1985 N 299 - СП СССР, 1985, № 13
Положение „О бухгалтерских отчётах и балансах” от 29.06.79 № 633 (ред. от 22.10.90).
Постановление Совмина ЗСРР от 24.01.80 № 59 „О мерах по совершенствованию организации бухгалтерского учёта и повышении его роли в рациональном и экономическом использовании материальных, трудовых и финансовых ресурсов”.
Положение о главных бухгалтерях.
Положение о бухгалтерском учёте и отчётности, от 20.03.92, № 10.
Положение „О бухгалтерских отчётах и балансах” от 29.06.79 № 633 (ред. от 22.10.90).
Постановление Совмина ЗСРР от 24.01.80 № 59 „О мерах по совершенствованию организации бухгалтерского учёта и повышении его роли в рациональном и экономическом использовании материальных, трудовых и финансовых ресурсов”.
Положение по бухгалтерскому учёту „Учётная политика предприятия”, ПБУ 1/1994, от 28.07.94 № 100.
Положение по бухгалтерскому учёту „Учётная политика организации”, ПБУ 1/98, от 9 декабря 1998 г. № 60н.
Положение по бухгалтерскому учёту „Учётная политика организации”, ПБУ 1/2008, от 06.10.2008 № 106н.
Положение по ведению бухгалтерского учёта и бухгалтерской отчётности в Российской Федерации от 29.07.1998 р., № 34н.
Słownik języka polskiego, PWN, www.sjp.pwn.pl (04.02.2015).
Słownik poprawnej polszczyzny (1995), Wydawnictwo Naukowe PWN, Warszawa.
Закон РСФСР от 25.12.90 № 445–I „О предприятиях и предпринимательской деятельности”.

THE PROCESS OF FORMALISING THE RESPONSIBILITY FOR ACCOUNTING ASSUMED BY MANAGEMENT OF BUSINESS ENTITIES IN THE RUSSIAN ACCOUNTING LAW

Abstract: *Purpose* – the purpose of the paper is to analyse the process of standardising the responsibility for accounting assumed by management of business entities in Russia. *Design/Methodology/Approach* – the subject of the research included the Russian language literature and legal regulations. Reasoning by analogy and comparative analysis were employed as research methods. *Findings* – significant changes have occurred in the sphere of responsibility assumed by the management of a business entity. However, on the basis of the analysis of the responsibility for accounting it can be stated that the standards imposed by the accounting law are still unclear. Also the relations between the entity manager and accountants, defined in the accounting law, remain vague. *Originality/Value* – the completion of a critical analysis of changes in the Russian legislation and the identification of the current scope of responsibility for accounting assumed by management of business entities.

Keywords: responsibility, manager of a business entity, management, accounting, accounting law

Cytowanie

Koczar J. (2015), *Proces formalizacji odpowiedzialności kierownictwa za rachunkowość podmiotu gospodarczego w rosyjskim prawie bilansowym*, Zeszyty Naukowe Uniwersytetu Szczecińskiego nr 873, „Finanse, Rynki Finansowe, Ubezpieczenia” nr 77, Wydawnictwo Naukowe Uniwersytetu Szczecińskiego, Szczecin, s. 115–122; www.wneiz.pl/frfu.